

HEDEF BELİRLEME

Her insan doğuştan getirdiği kendisine özgü yetenekleri, potansiyeli farklı gizli güçleri vardır. İnsanlar yaşamları boyunca bunları ortaya koymak, kullanmak ve geliştirmek ister. Bize bütün bu olanakları sağlayacak olan mesleğimiz, yani işimizdir.

EN İYİ MESLEK HANGİSİDİR?

Geçmişte şu anda gelecekteki en iyi meslek bireyin özellik ve koşullarına en uygun olan onu en çok tatmin edecek ve tüm yeteneklerini kullanarak kendini geliştirebileceği meslektir.

MESLEK SEÇİMİ VE ÖNEMİ

Meslek Nedir?

Meslek İle İş Aynı Şeyler Midir?

Meslek Sahibi Olmadan İş Sahibi Olabilir Miyiz?

Meslek: İnsanların hayatlarını kazanmak için, belirli bir eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilere dayalı sürdürdükleri etkinlikler bütünüdür.

Bize göre sağlıklı bir meslek seçimi yapılabilmesi için şu üç unsurun göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

A – Meslekleri ve Çalışma Alanlarını Tanıma.

B – Bireysel Özelliklerin (Faktörlerin) Tümü.

C – Bireysel Özellikler ile Mesleklerin Gerek-tirdiği Özelliklerin Uyumu.

MESLEK SEÇİMİ

“Meslek seçiminin ne kadar önemli bir karar olduğunun farkında mıyız?”

Meslek seçimi bizlerin hayatımızda verdiği en önemli kararlardan biridir; hatta en önemlisidir. Çünkü seçilen meslek bizim hayatımızı ekonomik, sosyal, psikolojik, fizyolojik ve biyolojik yönüyle tümüyle etkilemektedir.

Yaşamımızın 40 yılını bir mesleğe hazırlanarak ve icra ederek geçiriyoruz . Bir meslek kararımızı verirken bunun böyle olacağını hiç ama hiç düşünmüyoruz. Oysa meslek seçerken verdiğimiz karar, bizim ileride iş bulup bulamayacağımızı ya da iş yaşamında mutlu ve başarılı olup olamayacağımızı belirler.

MESLEK SEÇİMİ HAYATIMIZDA NELERİ ETKİLER?

Kişinin o alanda iş bulma olasılığını etkiler.

Kişinin başarı ve başarısızlığını etkiler.

Kişinin işinden hoşlanıp hoşlanmadığını belirler.

Meslek seçimi hayatın diğer yönlerini de etkiler.

(Eşinizin seçimini, yaşadığınız mekan vb).

Bireyin dünya görüşünü ve değer yargılarını belirler.

Tatil ve dinlenme sürenizi belirler.

Sağlık durumunuzu etkiler.

Toplumdaki statünüzü ve rollerinizi belirler.

MESLEKLER HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER

* **Mesleğin Gerektirdiği Başlıca Faaliyetler:** Bütün gün, hafta ve ay boyunca yapılan tipik iş nedir? Bu işte çalışan insanların yapmak zorunda olduğu ne gibi faaliyetler var? Birinci derecede insanlar mı yoksa objeler mi meşgul olunmaktadır? Bireye getirdiği sorumluluklar vb.

* **Çalışma Ortamı ve Koşulları:** İş nasıl bir ortamda yürütülmektedir? Kapalı bir mekanda mı, açık havada, arazide vb. bir ortamda mı çalışıyoruz?

* **Çalışanlarda Aranılan Nitelikler:** Yaş, cinsiyet, boy, ağırlık, duyu organlarının hassaslığı gibi nitelikler yüzünden bir sınırlama ya da tercih durumu var mı? İş ne gibi yetenekler gerektiriyor.

* **Mesleğe Hazırlanma ve Giriş Nasıl Olmaktadır?:** Meslek nasıl bir eğitim gerektiriyor? Eğitimi veren kurumlar, eğitimin süresi, bu okullara giriş koşulları vb.

* **Meslekte İlerleme ve Kazanç Durumu:** Mesleğin başlangıçtaki statüsü nasıldır? İlerleme olanağı ne kadardır? Meslek ömür boyu sürecek nitelikte midir?

* **İş Bulma Olanağı ve Mesleğin Geleceği:** Mesleğe mensup insanların sayısı ve ülkemizde duyulan ihtiyaç nedir?

KENDİNİ TANIMA

Her zaman için en güzel meslek, bireyin özellik ve koşullarını en uygun olan onu en çok tatmin edecek olan meslektir. Bunun için bireyin şu üç temel özelliği göz önüne alınmalıdır.

Kişilik Özellikleri

Yetenekleri

İlgileri

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Dışa Dönükler: Dışarıya daha açıktırlar, konuşmak onlar için kolaydır. Diğer insanlarla çalışmayı ve oynamayı severler.

İçe Dönükler: Çekingendirler, az konuşurlar, kendi başlarına kaymaya ihtiyaç duyarlar.

Duyumsayanlar: Bu günde yaşarlar, gerçeklere güvenir ve pratik sorunlarla iyi başa çıkarlar; her şeyin belirli ve ölçülebilir olmasından hoşlanırlar.

Sezgisel Kişiler: Yaratıcıdırlar, geleceğe yönelirler, olanakları düşlerler ve her şeyi daha iyiye görmeye çalışırlar.

Düşünenler: Mantık ve nesnel irdeleme yoluyla karar verirler, yüreklerinden ziyade kafalarını kullanırlar.

Hissedenler: Diğer insanları daha çok önemserler ve onların ihtiyaçlarını karşılamayı severler, kafalarından ziyade yüreklerini dinlerler.

Algılayıcılar: Esnek olmayı severler, sürekli bilgi topladıkları için değişikliğe de açıktırlar.

YETENEKLER

Öğrenme gücü belli bir eğitimden yararlanabilme gücüdür. Yetenek doğuştan getirilen özelliklerin eğitim ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. İnsan yetenekli olduğu alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Başarıyı etkileyen birçok faktör olabilir. Ancak yetenek bu faktörlerin en önemlisidir

Genel Akademik Yetenek; sözel yetenek, sayısal yetenek ve şekil-uzay ilişkileri yeteneğini içerir. Yüksek öğretim programında başarılı olmak için bu üç yetenekte gereklidir. Ancak belli programlardaki başarılar bunlardan biri veya ikisi daha fazla önemli rol oynar.

a) Sözel Yetenek: Sözcüklerle ifade edilmiş kavramları öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder. Sözel yetenek sosyal bilimlerde (Tarih, Coğrafya, Felsefe, Edebiyat, Sosyoloji, Psikoloji, Hukuk, Dil Bilimi, Halkla İlişkiler, Basın-yayın gibi) alanlarda gerekmektedir.

b) Sayısal Yetenek: Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü gösterir. Bütün temel bilimlerde (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Astronomi gibi) aynı zamanda Tıp, Veterinerlik gibi sağlık bilimleri ve mühendislik alanında başarı için gerekli bir yetenektir.

c) Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği: Şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cisim üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder. bu yetenek İnşaat, Makine, Harita Mühendisliği, Mimarlık, Diş Hekimliği, Ressamlık, Heykeltıraşlık gibi alanlarda başarı için gereklidir.